

A harmadik erő?

A Mi Hazánk szavazóbázisa és esetleges parlamentbe jutásának hatása a mandátumkiosztásra

Jelen tanulmány a Mi Hazánk szavazóinak társadalmi és politikai hátterét, választási preferenciáit vizsgálja, valamint azt, hogy a párt erősödése milyen hatással lehet az 2022. április 3-i országgyűlési választások eredményére.

Összefoglaló

A Mi Hazánk szavazótábora 2021-ben még nagy többségben inkább kormányváltást akaró választókból állt, 2021-2022 fordulóján azonban a párt egyre több kormányzimpatizánst is meg tudott szólítani oltásellenes retorikájával. Ha bejutnának a parlamentbe, azzal mind a Fidesz, mind az ellenzéki összefogás számára nehezebbé válna a kormányzáshoz szükséges abszolút többség megszerzése: a Mi Hazánknak bejutása esetén járó 5-6 mandátum felerészben a Fidesz, felerészben az ellenzék rovására kerülne a kispárthoz.

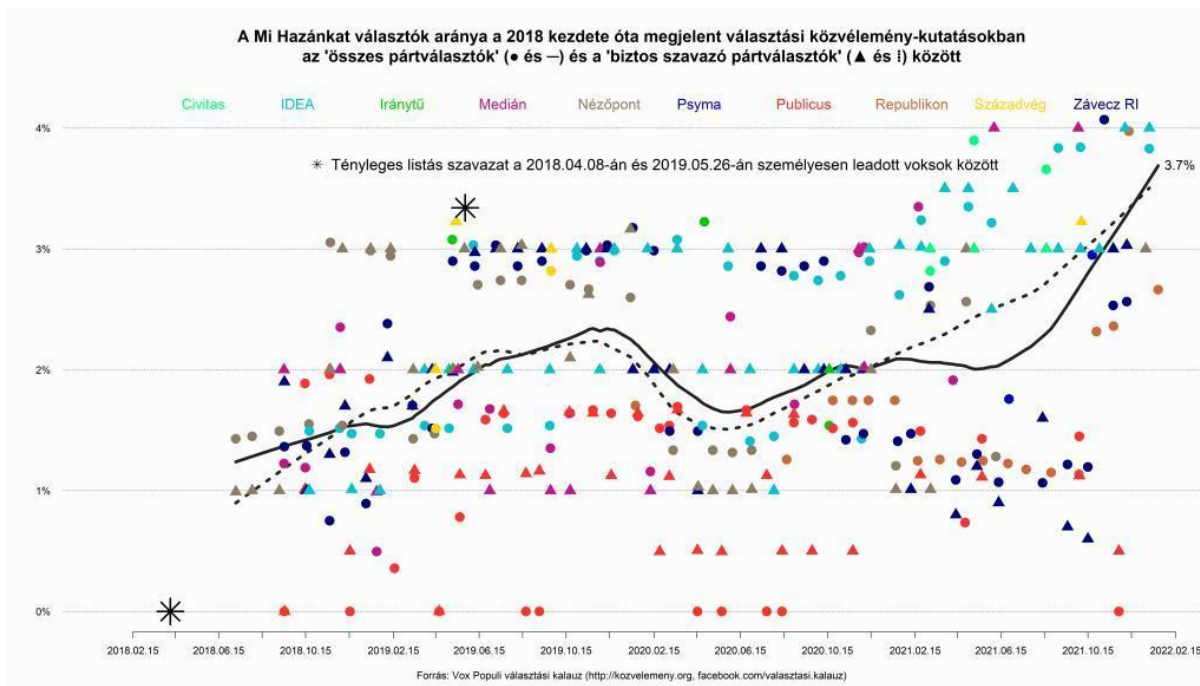
Hogy a párt kit támogatna ilyen helyzetben, azt nem tudhatjuk, ugyanakkor az önkormányzati működésük alapján egyértelmű mintázat rajzolódik ki: az ellenzéki vezetésű városokban valós helyi ellenzékként működnek, keményen kritizálva a polgármestert, a kormánypárti vezetésű településeken ennek viszont nem találtuk nyomát.

Elemzés

Az elemzést országos közvélemény kutatási adatokon végeztük, melynek adatfelvétele az Iránytű Intézet által 2021 októberben, novemberben és decemberben történt. Az összevont teljes adatbázis 5000 elemű, ebből 258 fő Mi Hazánk szavazó, így a Mi Hazánk táborra vonatkozó eloszlásokat a szokásosnál nagyobb statisztikai bizonytalansággal kell kezelni.

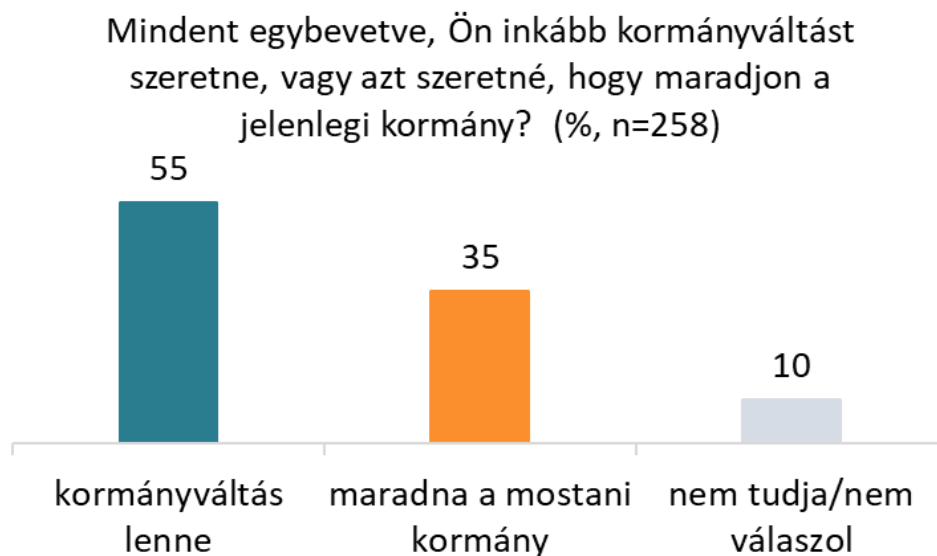
A Mi Hazánk szavazói között jóval több a férfi (57 százalékuk), mint a teljes népességben (47,5 százalék), sokkal kevesebb közöttük viszont a 65 év feletti (mindössze 11 százalék a teljes népességbeli 30 százalék helyett), ehelyett leginkább a 40-49-es korosztályban felülreprezentáltak. Szintén sokkal ritkább Toroczkaiék hívei között a diplomás szavazó (14 százalék a teljes népességbeli 21 százalék helyett), több viszont a szakmunkás végzettségű (45 százalék). Végül, a Mi Hazánk hívei között kisebb arányban fordulnak elő fővárosiak is (13 százalék), mint a teljes népességben (18 százalék).

Ami az időbeli tendenciát illeti, 2021 második fele óta látható növekedésnek indult a párt támogatottsága, a Tóka Gábor által szerkesztett Vox Populi összesítése szerint a pártválasztók között már 4%-on álltak 2022 februárjában.

Ebben a növekedésben fontos tényező lehet, hogy a Mi Hazánk oltásellenes megmozdulásaival egy olyan szavazói réteget szólíthat meg, akik nézeteit a koronavírus elleni vakcinával kapcsolatban se a Fidesz, se az ellenzéki összefogás pártjai nem képviselik. Az emelkedő tendencia tehát elérhetőbbé teszi számukra a küszöböt, ugyanakkor az viszont nehezíti, hogy a támogatóik kisebb arányban mondják biztosra a részvételüket (67 százalékuk), mint a kormány (82 százalék) és a közös ellenzéki lista (87 százalék) szavazói.

A kutatások során azt a kérdést is feltették, hogy mindent egybevetve inkább kormányváltást szeretnének a választadók, vagy hogy maradjon a jelenlegi kormány. Azok közül, akik a Mi Hazánkra szavaznának, 55 százalék választott úgy, hogy inkább kormányváltást szeretne, 35 százalék pedig, hogy maradjon a jelenlegi kormány.

A 2021-es évben még kisebb volt a párt szavazói között a kormány maradását kívánók aránya: az Iránytű 2021 februári, júniusi és októberi összevont adatai alapján 27 százalékuk kívánta a kormány maradását, 60 százalékuk pedig a kormányváltást. Látható tehát, hogy az utóbbi hónapokban a Mi Hazánk a korábbi döntően ellenzéki karakterű táborát úgy tudta bővíteni, hogy növelte a kormánnyal szimpatizálók arányát.

Arra a kérdésre ugyanakkor, hogy kit látnának inkább miniszterelnökként a választásokat követően, 37 százalék Orbán Viktort választotta, 23 százalék pedig Márki-Zay Pétert (szintén 2021 novemberi és decemberi adatok alapján). Azonban 35 százalék egyiküket sem látná szívesen, a kormányváltást akarók között is van egy jelentős elutasítotttsága Márki-Zaynak.

Szintén jelzi a kormánypártiak arányának növekedését a Mi Hazánk táborában az a tény, hogy egy 2022 februári 1500 fős Iránytű-mérés szerint a párt szavazóinak 54 százaléka állította, hogy Magyarországon jó irányba mennek a dolgok, és 40 százalékuk mondta azt, hogy rossz irányba.

Mandátumszámok alakulása

Végül azt is megvizsgáljuk, hogy a Mi Hazánk esetleges parlamentbe jutása hogyan befolyásolná az ellenzék és a Fidesz közötti mandátumkiosztást, és így a kormányalakítási esélyeket. Toroczkaiék bejutása esetén miben különbözik a helyzet ahhoz képest, mintha nem jutnának be? Jelen elemzés csak a Mi Hazánkra

vonatkozik, a Magyar Kétfarkú Kutypárt potenciális hatásával a mandátumeloszlásra nem foglalkozik.

Ha a Mi Hazánk nem kerül be, és csak “kétpárti” parlament lesz (tehát csak a Fidesz és az ellenzéki közös lista jut be), akkor a 21 Kutatóközpont mandátumkalkulátora szerint az ellenzéki listának körülbelül 3 százalékpontos fölénye esetén várható ellenzéki abszolút többség, tehát kormányváltás. Ha csak 2 százalékpontos a fölény, akkor valószínűbb, hogy a Fidesznek lesz legalább 100 képviselője. Ha viszont a Mi Hazánk is bejut, akkor neki is járni fog legalább 4-5 mandátum, így az ellenzéknek és a Fidesznek is nagyobb fölényre lenne szüksége az abszolút többséghez. Az ellenzéki abszolút többséghez így már 5 százalékpontos országos szavazatelőny kellene, a fideszeshez pedig 1 százalékpontos ellenzéki előny. Tehát ebben az esetben Orbán Vikornak akkor lenne meg a 100 képviselője, ha a Fidesz országos szavazataránya meghaladná az ellenzékét, egyenlő lenne vele, vagy csak egy százalékponttal lenne kevesebb. Ha az ellenzék előnye 1 és 5 százalékpont között alakulna, akkor egyik oldalnak sem lenne abszolút többsége, és a Mi Hazánk lehetne a mérleg nyelve. Ha viszont az ellenzék fölénye 5 százalékpontos, vagy annál is nagyobb lenne, akkor Márki-Zay Péter lehetne a következő miniszterelnök.

Ha a Mi Hazánk nem 5, hanem 6 vagy 7 százalékkal jutna be a parlamentbe, az a modellezés szerint csak néhány tizedszázalékot változtatna a fenti helyzeten, azonban általánosságban véve elmondható, hogy minél több mandátumot kap a Mi Hazánk, annál magasabb országos szavazatarányra van szüksége mind az egyesült ellenzéknek, mind a Fidesznek ahhoz, hogy a kormányalakításhoz szükséges abszolút többséget megszerezzék.

A fenti számítás alapja az, hogy ha a Mi Hazánk 4 vagy 6 listás mandátumot szerez (átlépvé az 5 százalékos küszöböt), akkor a Fidesz és az egyesült ellenzék egyaránt 2-2, illetve 3-3 listás mandátummal kap kevesebbet ahhoz képest, mintha a Mi Hazánk nem jutna be. Ha pedig a Mi Hazánk 5 mandátummal lépi át a parlamenti küszöböt, akkor a modellszámítások nagyjából fele-fele arányban oszlanak meg abban, hogy az ellenzék kap hárommal kevesebbet és a Fidesz kettővel, vagy éppen fordítva. 10 szimulációban ötben az ellenzék, ötben a Fidesz lenne szegényebb három mandátummal.

Összességében tehát a Mi Hazánk parlamenti bejutása mindkét blokknak okozhat kellemetlenségeket, mindkettőnek magasabbra teszi a lécet ahhoz, hogy a kormányalakításhoz szükséges abszolút többséget megszerezze. Az elmúlt hónapok felmérései alapján azt is nehéz megmondani, hogy a Mi Hazánk inkább az ellenzékétől, vagy inkább a Fidesztől vesz-e el nagyobb arányban voksokat: a másodlagos preferenciák alapján hasonló lehet a két nagyságrend. A Mi Hazánk

esetleges további növekedésével azonban értelemszerűen változhatnak ezek a tendenciák. Az emelkedő tendencia növeli, a párt híveinek átlagosnál kisebb részvételi elkötelezettsége viszont csökkenti a bejutási esélyüket.

Mi Hazánk az önkormányzatokban

Végül, érdemes megnéznünk, hogy önkormányzati testületekben hogyan viszonyul a párt a Fideszhez és az ellenzékhez. Gyakran felmerülő gyanú a közbeszédben, hogy a Mi Hazánk a Fidesz érdekeit szolgálja, és az önkormányzati működésük szolgálhat jelzéseként, hogy ez valóban így van-e.

Azokban az önkormányzatokban, ahol a polgármestert az összefogás pártjai adják, a Mi Hazánk inkább helyi ellenzéként viselkedik, és több helyen is a Fidesszel együtt kritizálja, nehezíti a városvezetés munkáját. Tatabányán már az [alakuló közgyűlésen patthelyzet alakult ki](#): az Összefogás Tatabányáért kilenc, a Fidesz nyolc, a Mi Hazánk pedig egy képviselői helyet szerzett meg, így a Fidesszel együtt szavazó Mi Hazánk miatt nem tudták elfogadni az új SZMSZ-t, és nem tudtak felállni a bizottságok. Később pedig [a városi zárszámadást nem sikerült elfogadniuk határidőre](#), mert a Fidesz és a Mi Hazánk képviselői tartózkodtak. Miskolcon Pakusza Zoltán Mi Hazánkos képviselőként egyedülként szavazott "nem" -el az ellenzéki polgármester jutalma kapcsán, amit az MSZP, Jobbik, DK és Momentum képviselői megszavaztak, a fideszesek pedig tartózkodtak. Jászberényben megismételték 2019 novemberében a polgármester választást, ami során a [Mi Hazánk jelöltje, visszalépett](#), mondván, hogy az egyesült ellenzék jelöltje - aki előtte októberben nyert - alkalmatlan, és nem szeretné megosztani a jobboldali szavazatokat. Végül aztán a párt országos vezetése megakadályozta a visszalépést. A fideszes képviselők, illetve a mi hazánkos képviselő, Dobrán Gyula végig kemény ellenzéki politikusként viselkedtek, például egy [400 milliós beruházás ügyében](#).

Ugyanakkor a fideszes vezetésű városokban már csak ritkán ennyire kritikus a Mi Hazánk, sokszor együtt szavaznak a fideszes többséggel, nem találtunk példát a fentiekhez hasonlóan éles konfliktusokra¹. Sőt, Dombóváron például a parlamenti választáson Toroczkaiék [a helyi Fidesz-frakcióban ülő](#) Tobak Gábort indítják a

¹ Ennek feltérképezése érdekében önkormányzati képviselőtestületi jegyzőkönyveket néztünk át, ahol van mi hazánkos képviselő, és fideszes vezetésű a város, például [Kiskunhalas](#), [Mezőkövesd](#) vagy [Várpalota](#)

választáson. Mezőkövesden a kormánypárti polgármester a helyi mi hazánkos képviselők nyomására [tiltott be egy mesekönyvet](#).

A következő elemzésben a Kétfarkú Kutypárttal (MKKP)-val, és annak esetleges parlamentbe jutásával foglalkozunk.

Készítette: 21 Kutatóközpont
Készült: 2022.03.01. Budapest
Borítókép: MTI/Mohai Balázs